

BARDU KOMMUNE

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP

0032 OSLO

Vår ref.	Avd/Saksbeh.	Deres ref.	Dato.
Saksnr.-løpenr. 2023/798 - 3 Oppgis ved alle henv.	KOMDIR //Stine Jakobsson Strømsø		18.10.2023

Svar på høring - generalistkommunesystemet Bardu kommune

Viser til høring om generalistkommuneutvalgets rapport. Beklager med dette at svaret oversitter høringsfristen, men da høringen skulle behandles i formannskapet, ble det dessverre ikke anledning til å sende det før nå.

Formannskapet har vurdert de 12 hovedpunktene i utvalgets utredning. Formannskapets konklusjoner og oppfatninger følger fortløpende:

1. Utvalgets flertall mener større kommuner er det tiltaket som på best måte vil opprettholde generalistkommuneprinsippet og styrke generalistkommunene. Utvalgets flertall mener at større kommuner i de aller fleste tilfeller vil bidra til å løse utfordringene med mangel på kapasitet og kompetanse
 - a. Generalistkommuneutvalget finner i sin analyse, at lovoppfyllelse er en utfordring i alle kommuner. Selv om det er tendenser til at de større kommunene lykkes bedre, er bildet på ingen måte entydig. Tjenesteproduksjon nært innbyggerne, store geografiske avstander gjør kommunesammenslåing utfordrende, særlig i Nord-Norge.
2. Utvalget mener det bør føres en aktiv politikk for interkommunalt samarbeid.
 - a. Det fremstår som noe uklart hva som menes med «aktiv politikk». Bardu kommune har et omfattende interkommunalt samarbeid, og vurderer det som hensiktsmessig med mer. For at oppslutningen rundt interkommunale samarbeid skal være høy, og de skal oppleves som legitim i de ulike kommunene, vurderes det som viktig at kommunene på tvers er enige om hvilke interkommunale samarbeid som skal ligg hvor og at ikke alle samarbeid automatisk legges til den eller de kommunene med størst innbyggertall. Oppmuntring til slike løsninger fra Statsforvalter/departement kan derfor være en hensiktsmessig vei å gå.
3. Utvalget mener statlig detaljstyring bør reduseres. Statlig detaljstyring gir redusert handlingsrom for alle kommuner, og reduserer muligheten for prioriteringer basert på lokale behov og politiske ønsker.

Kommunedirektør

Postadresse: Bardu kommune, Postboks 401, 9365 Bardu
Besøksadresse: Altevannsveien 16, 9360 Bardu
Nettside: www.bardu.kommune.no
E-post: postmottak@bardu.kommune.no
Telefon: 77 18 52 00
Bankgiro: 4770.07.00131
Konto for skatt: 6345.06.19223
Org. nr.: 864 993 982

- a. Det er ikke tvil om at statlig detaljstyring tar leder- og saksbehandlerressurser som går ut over tjenesteproduksjon/saksbehandling. Formannskapet slutter seg til anbefalingen fra utvalget.
4. Utvalget anbefaler at staten bør ta en mer aktiv rolle som tilrettelegger for at alle kommuner skal kunne ivareta sine oppgaver.
 - a. Kommunene er ulike, og har ulike behov avhengig av geografisk lokalisering, historie, demografi og størrelse. Formannskapet slutter seg til anbefalingen fra utvalget.
5. Utvalgets flertall mener at en særskilt oppfølgingsordning for kommuner med store og vedvarende utfordringer bør utredes nærmere.
 - a. Generalistkommuneutvalget har identifisert at noen kommuner har store og varige utfordringer med tanke på å levere lovpålagte tjenester, generell lovoppfyllelse, myndighetsutøvelse m.v. Formannskapet slutter seg til anbefalingen fra utvalget.
6. Utvalget mener at tilstrekkelige og forutsigbare rammer og et omfordelende inntektssystem er avgjørende for opprettholdelse av generalistkommunesystemet også framover.
 - a. De samlede inntektene for kommunene skaper en del utfordringer, noen kommuner har høye inntekter på kraft eller havbruk, mens andre kommuner er eiere av store selskaper med betydelig avkastning. I inntektsutvalgets rapport var det lagt til grunn omfordeling av blant annet kraftinntekter, men ikke omfordeling av utbytte, noe som forsterker trenden ytterligere. For en kommune som Bardu med stor forsvarstilstedeværelse, er det et paradoks at vi har flere enn 1000 mennesker som oppholder seg i kommunen på fast basis, men som ikke genererer inntekter. En eventuell omfordeling må også hensynta de utfordringene som er skissert her.
7. Utvalget mener at veiledningsrollen til fylkeskommunen bør tydeliggjøres, og det bør gis mer praktisk bistand til kommunene i deres planlegging, der kommunene mangler kapasitet og kompetanse.
 - a. Det er ikke tvil om at mange kommuner har utfordringer på plansiden. Bardu kommune har over tid hatt stabilitet i disse tjenestene, men er liten og derfor også sårbar for turnover og fravær. I samarbeid med Statsforvalteren er det derfor etablert et interkommunalt plankontor, som Bardu kommune er en del av. Det fremstår som noe uklart hvorvidt økt veiledning fra Fylkeskommunen vil være positivt.
8. Utvalget mener at hovedansvaret for tilretteleggende samfunnsutvikling og arealplanlegging skal ligge hos kommunene. Fylkeskommunenes regionale planer bør i større grad bygge på kommunale planer.
 - a. Formannskapet slutter seg til denne vurderingen.
9. Utvalget mener det må arbeides videre med opplæring og veiledning for å styrke kommunelovens intensjoner og rammevilkårene for god styring og ledelse.
 - a. Formannskapet slutter seg til utvalgets anbefaling.
10. Utvalget mener at innsatsen for innovasjon, omstilling, digitalisering og samarbeid med frivillig sektor, næringsliv og andre lokale krefter bør styrkes.
 - a. Selv om kommunesektoren har utviklet seg mye på omstilling og digitaliseringsområdet. Dog er det fortsatt mye igjen. Når det gjelder samarbeid med frivillige og næringsliv har dette alltid stått høyt i kommunen, men det er fortsatt et potensiale. Den primære utfordringen, særlig innenfor omstilling/digitalisering er at kommunens krefter langt på vei er bundet opp i drift, noe som gjør at det er krevende å ha fokus på utviklingsarbeid.

11. Utvalget mener det er viktig med en god bolig-, utdannings-, nærings- og distriktspolitikk som legger til rette for bosetting, kompetansebygging og verdiskaping i hele landet.
 - a. Formannskapet slutter seg til utvalgets anbefaling og presiserer at det her må hensyntas ulike forutsetninger hva gjelder størrelse på kommunene og inntekter.
12. Utvalget mener det er spesielt viktig at staten har et særskilt fokus på de mest perifere og sårbare kommunene i nord.
 - a. Formannskapet slutter seg til utvalgets anbefaling.

På vegne av formannskapet i Bardu kommune.

Med vennlig hilsen

Stine Jakobsson Strømsø
Kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Kopi til:
Toralf Heimdal